

Čovjek kao faktor bezbjednosti saobraćaja

Vrsta: Maturski | Broj strana: 14 | Nivo: Srednja Saobraćajna Škola

Uvod

Raspoloživi statistički podaci pokazuju da je čovjek daleko najčešći uzročnik saobraćajnih udesa. Iz toga je lako zaključiti da je osnovni problem bezbjednosti saobraćaja ponašanje čovjeka, prije svega vozača, ali i drugih učesnika u saobraćaju. Tako je danas, a tako je bilo i prije mnogo godina. Drugim riječima, izuzetni tehnološki napredak u gradnji vozila, opremanje vozila nizom "inteligentnih" sistema, gradnjom visoko automatizovanih "elektronskih" vozila, itd., nije bio praćen i odgovarajućim razvojem svesti čovjeka, vozača, njegove odgovornosti i razumijevanja rizika koji postoje učestovanjem u saobraćaju. Postoji duboki, sve veći nesklad između razvoja svesti čovjeka i razvoja tehnologije. Tehnologija ide napred sve brže, a svest čoveka se u svojoj suštini ne mjenja adekvatno.

Nije suvišno pomenuti da ima tvrdnji da čovjek čak i negativno reaguje na razvoj tehnologije, odnosno na nova tehnološka dostignuća. To je osnovna postavka tzv. "Homeostaze rizika", jedne od poznatih teorije saobraćajnih udesa. Po ovoj teoriji, ili bolje rečeno hipotezi, ako se čovjek nalazi za volanom vozila koje je "vrlo bezbjedno", na primjer sa veoma dobrim elektronskim sistemom kontrole kočenja i stabilnosti, on će to da iskoristi tako što će da vozi brže, pa možda i manje obazrivo, zadržavajući nivo rizika na istom nivou kao i pri vožnji vozila znatno manjih bezbjednosnih karakteristika. To se ponekad naziva i "kompenzacija rizika". Pobornici ove hipoteze zato tvrde da se osjetno povećanje bezbjednosti saobraćaja može postići samo adekvatnim promjenama ponašanja čovjeka.

Zbog toga je više nego jasno da u svim nastojanjima za povećanje bezbednosti saobraćaja najveća pažnja treba da se posvećuje čovjeku, kao najvažnijem faktoru bezbjednosti. To je opšte poznato, o tome se mnogo govori, sprovode se opsežna naučna istraživanja, utvrđuju se osmišljeni programi saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja. Zakonska regulativa koja uređuje ovu oblast je, međutim, veoma skromna. Ona ni izbliza nije u skladu sa značajem čovjeka kao faktorom bezbjednosti saobraćaja. Očigledno je da se radi o veoma složenim pitanjima, koje nije tako lako regulisati kao u tehnici. Problem je multidisciplinarni, ali glavnu riječ na ovim poslovima svakako treba da vode psiholozi, naučnici koji se bave izučavanjem ponašanja čovjeka (behavioral scientist), ljekari, pedagozi.

2. Odnos vozač – vozilo – okruženje

Poznavanje odnosa čovjek – vozilo – okruženje omogućuje da se naučno – stručno sagledaju i sprovedu posebni oblici prevencije saobraćajnih nezgoda.

Povod prevencije jeste sprečavanje saobraćajnih nezgoda, krajnjeg izraza nepoželjnog događanja u saobraćaju. Međutim, kao što bezbjednost i saobraćajna nezgoda nisu pojmovi istog ranga, tako i prevencija u bezbjednosti saobraćaja nije jednaka direktnom sprečavanju saobraćajnih nezgoda. Zabuna može postojati, s obzirom da npr. sistem čovjek – vozilo – okruženje uslovljava događaj saobraćajne nezgode i istovremeno objašnjava prirodu bezbednosne zaštite u teoriji bezbjednosti.

2.1 Opšta predstava odnosa vozač – vozilo – okruženje

Čovjek, vozilo i okruženje su u nekom odnosu, kada se obavlja funkcija saobraćajne aktivnosti: čovjek upravlja vozilom, u cilju uspješnijeg savlađivanja prostora.

Saobraćajna nezgoda je stanje disfunkcije odnosa istih komponenata: disfunkcijom složenog sistema saobraćaja, ili poremećaja odnosa na relaciji čovjek – vozilo – okruženje, nastaje saobraćajna nezgoda

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com